IMPACTUL PLĂȚILOR ÎN NUMERAR ASUPRA SISTEMULUI MONETAR AL STATELOR. STUDIU COMPARAT

Cătălina CARAMAN,

studentă, anului II, Facultatea de Drept

CZU: 340.5:342.7:336.7 catalinacaraman2003@gmail.com

În mod incontestabil, plățile în numerar, circulația acestora precum și limitarea lor posedă o importanță semnificativă asupra sistemului monetar al statelor, posedând atât efecte pozitive cât și negative asupra drepturilor cetățenilor în ansamblu. Republica Moldova, prin *Legea privind efectuarea decontărilor în numerar nr. 34/2024* [1], se aliniază statelor care reglementează în mod expres limitele decontărilor aferente operațiunilor de plată, scopul constituind în stimularea plăților efectuate prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar în vederea creșterii nivelului de transparență și de securitate al acestora. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2025 se instituie obligația pentru persoanele prenotate (persoane juridice indiferent de tipul de proprietate sau forma juridică de organizare, cu excepția autorităților și instituțiilor publice, organizații necomerciale; persoanelor fizice care desfășoară o activitate de întreprinzător; persoanelor fizice care desfășoară o activitate profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății etc.) de a efectua plățile prin transfer**.** Limitele de efectuare a decontărilor în numerar constituind în mediu 100000 MDL lunar.

Persoanele fizice care nu desfășoară o activitate de întreprinzător și care cumpără bunuri imobile sau mijloace de transport de la alte persoane fizice care nu desfășoară o activitate de întreprinzător au dreptul să efectueze achitarea în numerar doar dacă prețul bunului imobil nu depășește echivalentul a 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate și, respectiv, echivalentul a 50 de salarii – în cazul mijlocului de transport, altfel, plata urmează să fie efectuată prin transfer bancar, cu excepția sumei de până la 200000 lei, care poate fi achitată în numerar.

Argumentum per a simile, analizând cu minuțiozitate legislația altor state, în special cea a Bulgariei, potrivit articolului 3 din *Zakon za ogranichavane na plashtanyata v broy* [2], „Plățile pe teritoriul țării se efectuează exclusiv prin virament sau prin plata într-un cont de plăți atunci când acestea au: 1. […] o valoare egală sau mai mare de 10 000 [de leva bulgărești (BGN) (aproximativ 5 110 euro)]; 2.[…] o valoare mai mică de 10 000 BGN, reprezentând o parte dintr-o prestație pecuniară contractuală a cărei valoare este egală sau mai mare de 10 000 BGN.

În România, limita pentru plățile către persoane juridice este de 5000 de lei (1000 de euro) în prezent, iar pentru livrarea de bunuri și servicii, de 10.000 de lei pe zi (2000 de euro). Plățile între consumatori, de exemplu, pentru achiziționarea unui bun, a unui

serviciu sau pentru închiriere, pot fi efectuate numai în numerar, atât timp cât suma este mai mică de 50.000 de lei (10.000 euro) pe zi.

Per a contrario, există o serie de țări în care nu există nicio limită. Mai exact, doar 17 din cele 27 de țări europene au impus limite în privința numerarului. Uniunea Europeană dorește însă să reducă aceste disparități. În cadrul luptei împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului, Comisia Europeană a propus o limită unică de 10 000 de euro. Dacă Parlamentul European își va da acordul, aceasta va fi redusă la 7 000 euro, dar negocierile finale sunt încă în curs de desfășurare [3].

Printre avantajele modificărilor legislative operate se numără: asigurarea creșterii transparenței și securității tranzacțiilor, combaterea evaziunii fiscale și a concurenței neloiale, dezvoltarea economiei digitale și utilizarea unor soluții rapide de efectuare a plăților. Dezavantajele rezidă în: instituirea unui control riguros al statului ce ar încălca libertatea cetățenilor, dificultăți în efectuarea tranzacțiilor pentru persoanele în vârstă înaintată, dificultăți pentru cei ce nu au acces la internet.

Astfel, în vederea diminuării impactului negativ al limitărilor ce urmează a fi implementate, considerăm oportun de a opera modificări ce ar contribui la dezvoltarea și facilitarea modului de efectuare a tranzacțiilor bancare, evoluarea sistemului de acces pentru efectuarea tranzacțiilor, crearea condițiilor necesare accesului tuturor păturilor sociale la sistemul plăților fără numerar, instituirea măsurilor de către stat ce ar contribui la conștientizarea de către societate a importanței limitării plăților în numerar, în scopul stopării fraudelor și a escrocheriilor, precum și instituirea unei certitudini juridice în mediul în care trăim, dar totodată respectând cu strictețe drepturile fundamentale ale tuturor indivizilor.

Referințe:

1. Legea nr. 34 din 29.02.2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative, In *Monitorul Oficial* nr.86-88 din 01.03.2024.
2. Legea privind limitarea plăților în numerar, DV nr. 16 din 22.02.2011, denumită „ZOPB”, (accesat 31.03.2024).
3. Info Curia, Jurisprudență, Hotărârea Curții (Camera întâi) 6 octombrie 2021, (Consultat la 31.03.2024), În : https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=247051&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5591936https://www.g4media.ro/grafice-noua-lege-a-limitarii-platilor-cash-ar-fi-fost-cea-mai-restrictiva-din-europa-daca-intra-in-vigoare-romania-este-deja-in-top-3-la-restrictii-grecia-a-renuntat-recent-la-un-proiect-similar.html

Recomandat

***Doina CUCIURCA**, magistru, asist. univ.*